

Lagrådsremiss

Val av ledamot i skattenämnd, m.m.

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 10 februari 2005

Pär Nuder

Stefan Holgersson
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås vissa ändringar av bestämmelserna om val av ledamot i skattenämnd i 7 kap. 5 § taxeringslagen (1990:324). Syftet med ändringarna är att anpassa bestämmelserna till skatteförvaltningens nya organisation.

I lagrådsremissen föreslås även en ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, om vilka uppgifter som får lämnas ut till enskild från beskattningsdatabasen.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2005.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324).....	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet	5
3	Ärendet och dess beredning.....	6
4	Val av ledamot i skattenämnd	6
5	Beskattningsdatabasen.....	8
6	Författningskommentar	10
6.1	Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324).....	10
6.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet	10
Bilaga 1	Skatteverkets förslag till lagtext.....	11
Bilaga 2	Skatteverkets förslag till lagtext	12

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1990:324), och
2. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 5 § taxeringslagen (1990:324) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

5 §¹

Val av ledamot i skattenämnd förrättas av landstingsfullmäktige. I Gotlands län förrättas valet av kommunfullmäktige i Gotlands kommun. Om en skattenämnds verksamhetsområde omfattar flera landsting eller ett landsting jämte Gotlands kommun, skall ledamöter väljas av *dess* i proportion till folkmängden i *landstinget respektive kommunen*.

Val av ledamot i skattenämnd *vid skattekontor* förrättas av landstingsfullmäktige *i det landsting skattekontoret är beläget*. Val av ledamot i skattenämnd *vid skattekontor* i Gotlands län förrättas av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.

Om *skattekontorets beslutande arbetsenheter är belägna inom flera landsting eller inom ett eller flera landsting och* Gotlands kommun, skall ledamöter väljas av *respektive landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige* i proportion till folkmängden i *de kommuner där skattekontorets beslutande arbetsenheter är belägna*.

Valet skall vara proportionellt, om det begärs av minst så många ledamöter som motsvarar den kvot som erhålls om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer valet avser, ökat med 1. Om kvoten är ett brutet tal, skall den avrundas till närmast högre hela tal. I lagen (1992:339) om proportionellt valsätt finns särskilda föreskrifter om förfarandet.

Vid val av ledamöter skall eftersträvas att lekmannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ledamöternas ålder, kön och yrke.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2005. De personer som vid utgången av år 2004 var ledamöter i ett skattekontors skattenämnd är behöriga att vara ledamöter i motsvarande skattenämnd efter den 1 januari 2005 till dess att nya ledamöter i den skattenämnden har valts.

¹ Senaste lydelse 1998:1674.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. **5 §²**

Från databasen får nedan angivna uppgifter lämnas ut till en enskild, om det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Uppgifter får lämnas ut om

1. namn och personnummer,
2. organisationsnummer, namn, firma och juridisk form samt i fråga om handelsbolag och andra juridiska personer sådana uppgifter om huvudkontor och säte som avses i 2 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483),
3. registrering enligt skattebetalningslagen samt särskilt registrerings- eller redovisningsnummer,
4. på vilket sätt den preliminära skatten skall betalas för en fysisk person,
5. registrering av skyldighet att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter,
6. slag av näringsverksamhet, och
7. beslut om likvidation eller konkurs.

6. slag av näringsverksamhet,

7. beslut om likvidation eller konkurs, och

8. *huruvida en fysisk eller juridisk person är godkänd som skattebefriad förbrukare enligt lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi och i sådana fall från vilken tidpunkt.*

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2005.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

² Senaste lydelse 2003:670.

3 Ärendet och dess beredning

I lagrådsremissen behandlas en skrivelse från Skatteverket som kom in till Finansdepartementet den 24 augusti 2004 med hemställan om ändring av bestämmelserna om val av ledamot i skattenämnd i 7 kap. 5 § taxeringslagen (1990:324). Skatteverkets lagförslag finns i *bilaga 1*. Skrivelsen har remitterats till Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet och Föreningen Svenskt Näringsliv. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi2004/3718).

I lagrådsremissen behandlas även en skrivelse från Skatteverket som kom in till Finansdepartementet den 16 december 2003 med hemställan om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Skatteverkets lagförslag finns i *bilaga 2*. Skrivelsen har remitterats till Kammarrätten i Jönköping, Justitiekanslern, Datainspektionen, Svenska Petroleum Institutet, Sprit & Vinleverantörsföreningen, Svenska Bryggareföreningen och Sveriges Skeppshandlareförbund. Sprit & Vinleverantörsföreningen har avstått från att yttra sig. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi2003/6479).

4 Val av ledamot i skattenämnd

Regeringens förslag: Bestämmelserna om val av ledamot i skattenämnd i 7 kap. 5 § taxeringslagen (1990:324) skall anpassas till den ändrade organisation för skatteförvaltningen som gäller fr.o.m. den 1 januari 2004 och skall baseras på var skattekontoret och dess beslutande arbetsenheter är belägna.

Skatteverkets förslag: Överensstämmer med regeringens. Vissa redaktionella ändringar har dock gjorts i verkets förslag till lagtext.

Remissinstanserna: Svenska kommunförbundet och Landstingsförbundet har i ett gemensamt yttrande tillstyrkt att Skatteverkets förslag blir föremål för lagstiftning. Föreningen Svenskt Näringsliv har ingen erinran mot den föreslagna lagändringen men anser att det vore en fördel om lagtexten i Skatteverkets förslag kunde ges en enklare och tydligare utformning.

Skälen för regeringens förslag: Val av ledamot i skattenämnd skall enligt bestämmelserna i 7 kap. 5 § taxeringslagen (1990:324) förrättas av landstingsfullmäktige. I Gotlands län skall valet i stället förrättas av kommunfullmäktige i Gotlands kommun. Om en skattenämnds verksamhetsområde omfattar flera landsting eller ett landsting jämte Gotlands kommun, skall ledamöter väljas av landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige i proportion till folkmängden i landstinget respektive kommunen.

Den 1 januari 2004 fick skatteförvaltningen en ny organisation (se prop. 2002/03:99). De tio skattemyndigheterna och Riksskatteverket avvecklades och en ny skattemyndighet, Skatteverket, inrättades. På

grund av den förändrade organisationen behöver bestämmelserna om val till skattenämnd justeras.

Den nuvarande lydelsen av 7 kap. 5 § taxeringslagen har sin grund i 1999 års organisationsförändring inom skatteförvaltningen, som innebar att skattemyndigheterna regionaliserades och att de regionala skattekontoren, med verksamhet som spände över flera landstingsområden, tillskapades.

Vad som avsågs med ordet verksamhetsområde specificerades inte närmare i förarbetena till lagstiftningen. Vid tillämpningen av bestämmelserna har emellertid ”verksamhetsområde” ansetts betyda ett geografiskt område. Beslutsbehörigheten har dock inte uteslutande varit knuten till det geografiska området utan överflyttning av beslutsbehörighet med stöd av särskilda regler i taxeringslagen och skattebetalningslagen (1997:483) har ansetts kunna ske utan att detta fått konsekvenser för sammansättningen av skattenämnden.

Ett av syftena med den senaste organisationsförändringen är att ärenden i långt större utsträckning än tidigare med enkla medel skall kunna flyttas från ett skattekontor till ett annat inom Skatteverket.

Verket är nu i färd med att göra om den befintliga kontorsstrukturen genom att minska antalet skattekontor. Detta medför emellertid inte någon förändring såvitt avser på vilka orter Skatteverket kommer att ha beslutsverksamhet. De kvarvarande skattekontoren kommer nämligen att ha beslutande arbetsenheter på flera olika orter. Kontorens geografiska verksamhetsområden kommer härigenom att förändras och i flera fall kommer de att spänna över mer än ett landstings eller Gotlands kommuns geografiska område.

Skatteverket har som exempel nämnt att skattekontoret i Eskilstuna kommer att omfatta hela Södermanlands läns landstings geografiska område och Södertälje kommun, som ingår i Stockholms läns landsting, samt att skattekontorets beslutande arbetsenheter kommer att vara belägna inom Eskilstuna, Katrineholms, Nyköpings, Strängnäs och Södertälje kommuner med lokalisering på nämnda orter. Ett annat exempel är storföretagsskattekontoret som med sina beslutande arbetsenheter i Stockholm, Göteborg och Malmö är beläget inom Stockholms läns landstings, Västra Götalands läns landstings och Skåne läns landstings geografiska områden.

De organisationsförändringar inom skatteförvaltningen som redan har genomförts och som kommer att genomföras, medför att ärenden kommer att flyttas mellan olika skattekontor och olika beslutande arbetsenheter inom ett skattekontor i långt större utsträckning än vad som tidigare har varit fallet. Enligt regeringens mening bör detta påverka skattenämndernas sammansättning. En nära till hands liggande ordning är då att proportionella val förrättas av samtliga landsting till samtliga skattenämnder. En sådan ordning är dock inte praktiskt möjlig att genomföra.

En annan ordning är att ordet verksamhetsområde utmönstras ur den aktuella lagtexten och att skattenämndsledamöterna utses på grundval av i vilka kommuner de beslutande arbetsenheterna är belägna.

Enligt den nuvarande lydelsen av den aktuella bestämmelsen (7 kap. 5 § taxeringslagen) skall, om en skattenämnds verksamhetsområde omfattar flera landsting eller ett landsting jämte Gotlands kommun,

skattenämndsledamöterna väljas av dessa, dvs. respektive landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige i Gotlands kommun, i proportion till folkmängden i landstinget respektive kommunen.

I det nya läge som skatteförvaltningen befinner sig i efter utgången av år 2004 är det nödvändigt att också ändra proportioneringsregeln. Detta har sin grund i det faktum att den nuvarande regeln medför att proportionering skall ske med utgångspunkt i den totala folkmängden i berörda landsting, respektive Gotlands kommun. Ett bibehållande av regeln skulle exempelvis såvitt avser skattekontoret i Eskilstuna leda till att Stockholms läns landsting skulle komma att utse en mycket stor majoritet av nämndemännen i den skattenämnd som skall finnas vid kontoret, trots att merparten av ledamöterna rent faktiskt kommer att tjänstgöra på orter inom Södermanlands läns landstings geografiska område.

För att undvika en sådan ordning bör proportioneringen i stället baseras på i vilka kommuner skattekontorets beslutande arbetsenheter är belägna. Exempelvis innebär detta, såvitt avser skattekontoret i Eskilstuna, att proportioneringen mellan Stockholms läns landsting och Södermanlands läns landsting skall ske med utgångspunkt i befolkningen i Södertälje kommun och huvuddelen av befolkningen i Södermanlands läns landsting. När det gäller storföretagsskattekontoret blir konsekvensen av den nu aktuella proportioneringsregeln att Stockholms läns landsting, Västra Götalands läns landsting och Skåne läns landsting får välja ledamöter proportionerade med utgångspunkt i folkmängden i Stockholms, Göteborgs och Malmö kommuner. Regeringen föreslår en sådan ordning. Regeringen utgår därvid från att Skatteverket vid kallelse till nämndsammanträden i görligaste mån kallar ledamöter som är bosatta i närheten av den aktuella sammanträdesorten så att besluten kan få en lokal förankring samtidigt som resekostnaden minimeras. Förslaget medför ändringar i 7 kap. 5 § taxeringslagen.

5 Beskattningsdatabasen

Regeringens förslag: Uppgift om godkännande som skattebefriad förbrukare enligt lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi skall i vissa fall få lämnas ut till enskild.

Skatteverkets förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Jönköping, Justitiekanslern, Datainspektionen, Svenska Bryggareföreningen* och *Sveriges Skeppshandlareförbund* har inte någon erinran mot den föreslagna ändringen. *Svenska Petroleum Institutet* tillstyrker förslaget men anser att Skatteverket bör erhålla i uppdrag att gå vidare och utveckla ett system som möter kraven på aktualitet och tillgänglighet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 9 kap. 1 § första stycket sekretesslagen (1980:100) gäller sekretess i myndighets verksamhet, som avser bestämmande av skatt eller som avser taxering eller i övrigt fastställande av underlag för bestämmande av skatt, för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Av tredje stycket samma paragraf framgår att sekretessen inte gäller för beslut, varigenom

skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs, såvida inte beslutet meddelas i ärende om förhandsbesked i taxerings- eller skattefråga, beskattning av utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner när beslutet har fattats av Forskarskattenämnden, eller trängselskatt. Enligt femte stycket samma paragraf får utan hinder av sekretessen uppgift lämnas till enskild enligt vad som förskrivs i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. I 2 kap. 5 § denna lag är reglerat vilka uppgifter som får lämnas ut till en enskild, om det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Lagen (1994:1564) om alkoholskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi innehåller bestämmelser om s.k. skattebefriade förbrukare. Skatteverket beslutar huruvida någon får godkännas som skattebefriad förbrukare liksom om ett godkännande skall återkallas. Eftersom sådana beslut inte omfattas av undantagen i 9 kap. 1 § tredje stycket sekretesslagen omfattas de av sekretess enligt paragrafens första och andra stycke.

Skatteverket har angett att det finns ett behov av att ändra lagen därför att skattebefriade förbrukare ibland ber att få uppgift om godkännande sänt till annan än den egna adressen, exempelvis om de befinner sig på ett fartyg och önskar att få uppgiften sänd dit via fax. Vidare kan upplagshavare ha intresse av att ta del av uppgift om huruvida någon är godkänd som skattebefriad förbrukare. Skatteverket har ansett att dessa situationer skulle kunna underlättas genom en bestämmelse som anger att uppgifter om besluten får lämnas ut. Själva besluten kan emellertid innehålla känslig information, särskilt i skälen för besluten om återkallande av godkännande. Den efterfrågade informationen från en tredje person är endast huruvida en fysisk eller juridisk person är godkänd som skattebefriad förbrukare och i så fall från vilken tidpunkt detta gäller. Författningsbestämmelsen bör därför utformas med beaktande av detta.

Sekretess till skydd för enskild kan enligt 14 kap. 4 § sekretesslagen som huvudregel efterges helt eller delvis av den enskilde. Om samtycke till utlämnande av en uppgift som omfattas av 9 kap. 1 § sekretesslagen inte föreligger och uppgiften inte omfattas av undantagen i paragrafens tredje stycke är det en förutsättning för att uppgiften skall kunna lämnas ut att detta följer av någon av de författningar som 9 kap. 1 § femte stycket hänvisar till. Eftersom behovet av sekretess för uppgiften huruvida någon är godkänd som skattebefriad förbrukare inte gör sig särskilt starkt gällande och då det kan finnas situationer där den enskildes samtycke inte kan inhämtas eller det kan vara omständligt att inhämta det bör en ändring göras i 2 kap. 5 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Ändringen bör innebära att sådan uppgift får lämnas ut, om det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

7 kap.

5 §

I *första stycket* finns en huvudregel. Den innebär att om såväl ett skattekontor som dess beslutande arbetsenheter finns inom ett och samma landstings geografiska område eller inom Gotlands kommun, skall valet av ledamot i skattenämnd förrättas av landstingsfullmäktige respektive kommunfullmäktige.

I *andra stycket* finns en regel som kompletterar huvudregeln. Kompletteringsregeln innebär att om ett skattekontors beslutande arbetsenheter finns inom flera landstings geografiska områden eller inom ett eller flera landsting och Gotlands kommun, skall ledamöterna i skattenämnden vid skattekontoret väljas av respektive landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige i Gotlands län i proportion till folkmängden i de kommuner inom vars geografiska områden skattekontorets beslutande arbetsenheter är belägna.

6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

2 kap.

5 §

Förslaget i *andra stycket åttonde punkten* innebär att även uppgifter huruvida en fysisk eller juridisk person är godkänd som skattebefriad förbrukare enligt lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi och från vilken tidpunkt får lämnas ut till enskild, om det inte kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs. I det fall enskild kontaktar Skatteverket och det visar sig att den efterfrågade fysiska eller juridiska personen inte är godkänd som skattebefriad förbrukare eller att ett godkännande återkallats finns det således inte någon egentlig uppgift att lämna ut utan svaret bör vara att personen inte är registrerad som skattebefriad förbrukare.

Förslag till lagändring

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

5 §

Val av ledamot i skattenämnd förrättas av landstingsfullmäktige. I Gotlands län förrättas valet av kommunfullmäktige i Gotlands kommun. Om en skattenämnds verksamhetsområde omfattar flera landsting eller ett landsting jämte Gotlands kommun, skall ledamöter väljas av dessa i proportion till folkmängden i landstinget respektive kommunen.

Val av ledamot i skattenämnd förrättas av landstingsfullmäktige i det landsting inom vars geografiska område det skattekontor, vid vilket skattenämnden finns, är beläget. I Gotlands län förrättas valet av kommunfullmäktige i Gotlands kommun om det skattekontor vid vilket skattenämnden finns är beläget inom kommunen. Om skattekontorets beslutande arbetsenheter är belägna inom flera landstings geografiska områden eller inom ett eller flera landstings geografiska områden och i Gotlands kommun, skall ledamöter väljas av dessa i proportion till folkmängden i de kommuner inom vars geografiska områden skattekontorets beslutande arbetsenheter är belägna.

Förslag till lagändring

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §

Från databasen får nedan angivna uppgifter lämnas ut till en enskild, om det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Uppgifter får lämnas ut om

1. namn och personnummer,
2. organisationsnummer, namn, firma och juridisk form samt i fråga om handelsbolag och andra juridiska personer sådana uppgifter om huvudkontor och säte som avses i 2 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483),

3. registrering enligt skattebetalningslagen samt särskilt registrerings- eller redovisningsnummer,

4. på vilket sätt den preliminära skatten skall betalas för en fysisk person,

5. registrering av skyldighet att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter,

6. slag av näringsverksamhet, och

7. beslut om likvidation eller konkurs.

6. slag av näringsverksamhet,

7. beslut om likvidation eller konkurs, och

8. beslut om godkännande som skattebefriad förbrukare enligt 31 e § lagen (1994:1564) om alkoholskatt och 8 kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi och beslut om återkallande av godkännande som skattebefriad förbrukare enligt 31 g § lagen om alkoholskatt och 8 kap. 3 § lagen om skatt på energi.